

Què se n'ha fet de les

En els últims 7 anys s'han tirat enrere les lleis de promoció, però coo

Mireia Prat Duran | @newt_tsa
Terrassa

L'any 2007, el govern socialista de Zapatero va donar el gran impuls per al desenvolupament de les energies renovables a Espanya. Creava un sistema per garantir una retribució a la vida útil de totes les plantes renovables, en funció de la tecnologia i la mida de la planta. Gràcies a aquesta normativa, començaven a sorgir empreses que produïen electricitat cuidant el medi ambient, al marge de les grans companyies elèctriques, i ciutadans particulars feien instal·lacions de plaques solars a les teulades de casa seva empesos pels beneficis econòmics que havien de rebre.

Set anys més tard, aquestes retribucions per a les instal·lacions ja fetes s'han reduït prop d'un 40%, les noves instal·lacions no reben compensació de cap tipus, s'ha augmentat un 7% els impostos per a la generació de l'electricitat i s'ha imposat el peatge a l'au-

El 2007 es va alicar una retribució per a les renovables que s'ha anat retallant i s'han creat nous impostos

toconsum, un impost que paguen les persones que tenen plaques solars al seu habitatge. Un retrocés en la política d'estímul de les energies renovables que fins i tot se'n fa ressò la legislació de Letònia, que destaca Espanya com el model que més ha retallat aquest tipus d'energies.

Què ha provocat tots aquests canvis legislatius en tan poc temps?

"El Reial decret 661/2007 preveia una retribució específica per a les renovables perquè amb el preu de l'electricitat no sortia rendible fer una instal·lació solar", concreta Daniel Pérez, advocat de Holtrop, una firma centrada en el sector de les renovables. Amb un cost de l'energia similar, calia baixar el cost de les renovables –que requereixen inversió en infraestructura– si es volia impulsar-les.

En els anys successius, s'ha anat

Un dels parcs amb plaques fotovoltaïques de Som Energia està situat a Riudarenes. Foto: Cedida

reduint la retribució en aquest tipus d'instal·lacions, fins que el govern del Partit Popular ha eliminat les primes per les noves instal·lacions. "Tots els costos de les instal·lacions de les renovables són al principi. És normal que s'hagin tret perquè hi ha hagut maduresa tecnològica i han baixat els costos de les instal·lacions", argumenta Pérez.

Ara bé, un dels principals problemes és que unes 50.000 famílies a tot l'Estat espanyol han quedat atrapades amb aquests canvis de regulació. "Es van instal·lar plaques fotovoltaïques per guanyar-se un complement a la seva jubilació, no com a inversió, i havien posat l'habitatge com a danys col·laterals del deute. Però el 2010 es va posar un límit de 1500 hores a l'any retribuïdes com a màxim i el 2012 es va crear un impost del 7% de la generació d'electricitat i el Govern va retallar 1800 milions per a les renovables", matisa l'advocat.

Francesc Farrés, soci de la cooperativa Som Energia, hi afegeix la influència dels lobbies de les grans companyies elèctriques com a causants del retrocés en aquestes polítiques. "Algunes mesures es podrien haver fet millor, perquè

van provocar un creixement descontrolat de les energies renovables. Però ara s'estan fent passos enrere amb la voluntat de perpetrar el model fins on puguin. Les sospites sobre les pressions que fan els lobbies són evidents".

Quin poder tenen les grans companyies elèctriques dins

Som Energia ja ha superat en aquest mes d'abril els 14.000 socis cooperativistes. Foto: Cedida

el mercat espanyol?

El mercat elèctric espanyol està segmentat en la generació, el transport, la distribució i la comercialització, i només dos d'aquests trams estan liberalitzats. El transport i la distribució són oligopolis, dominats per cinc grans empreses –en el cas de la distribució són,

fins i tot, monopolis territorials. "El problema rau en què aquestes cinc empreses d'una manera o una altra incideixen molt en marcar les lleis que manen al sector energètic d'aquest país. I al final el que fan és acumular constantment beneficis traient-los dels usuaris", es lamenta Xavier Pallarès, un altre

energies renovables?

operatives com Som Energia aposten per un canvi de model energètic

La competència al sector energètic, una utopia?

Oriol Marcet Garcia-Elías
Economista

OPINIÓ

“La competència és font d’eficiència als mercats”

Aquesta frase deuria ser la que va inspirar al Govern Central a treure la Llei Elèctrica l’any 1997. Aquesta va néixer amb tres finalitats: garantir el subministrament elèctric, garantir-ne la qualitat i tot això al cost més baix possible. Probablement haurem aconseguit les dues primeres fites però tenint en compte que en aquests 17 anys hem passat de tenir una llum barata a tenir una de les factures més altes de tot Europa, la tercera finalitat no s’ha aconseguit.

El rebut de la llum es divideix en dues parts principalment: el 55% correspon a la part estructural o de peatge que és la regulada pel Govern. El 45% restant és el preu de “mercat” de la llum establert per subhasta.

La primera part es compon de les errades que han comportat les polítiques energètiques fallides de tots els governs de la democràcia. Per exemple: hi inclou la moratòria de les nuclears (l’any 1984 es va prohibir obrir més centrals nuclears i es va haver d’indemnitzar les empreses que ja havien començat a edificar-les amb 4.000 milions d’euros), hi inclou les primes al

carbó nacional (efectes de política social per tal que no tanquin les mines d’Astúries), hi inclou la compensació extrapeninsular pel sobrecost de subministrament a les illes i també hi inclou el cost de transició a la competència que va ser la manera de compensar amb 8.000 milions d’euros les companyies que operaven l’any 1997 per la possible pèrdua del monopoli.

La majoria d’aquests components no haurien d’estar dins del rebut de la llum sinó als pressupostos generals de l’Estat. Si tenim un sector ineficient de mines de carbó el que cal és establir sistemes per tancar-lo i recol·locar els treballadors abans que subvencionar-los per sempre amb càrrec al rebut de la llum. Casos com les indemnitzacions a les mateixes empreses productores per no haver pogut obrir cinc centrals nuclears o per haver perdut la competència ara com ara semblen fora de lloc.

La segona part del rebut, la de “mercat” es compon del cost que teòricament ofereix el mercat en subhasta. Recordarem que la subhasta de finals d’any va ser invalidada per la Comissió Nacional de Competència al suposar un increment del 25% en una sola jornada. A aquesta subhasta hi van totes les empreses comercialitzadores que compren l’energia a les empreses productores que són, majoritàriament, filials seves. Les grans barreres

d’entrada fan complicat que algú més hi entri tot i que comencen a trobar-se al mercat empreses o cooperatives com Somenergia que intenten entrar al mercat i millorar-ne la competència.

El problema de la subhasta és el seu sistema de fixació de preus ja que totes les compres es faran al preu més car que hagi assolit qualsevol tipus d’electricitat ofertada. A Gran Bretanya tenen establert el cost real de producció de cada font d’electricitat i el preu es determina sumant un petit benefici al cost ja conegut. A Espanya no es fa així i podem estar pagant el preu més car establert aquell dia per comprar l’energia més barata.

Amb tot això trobem un sector energètic amb poca competència a l’hora de fixar preus, amb un rebut de la llum que suporta càrregues d’errors històrics que s’haurien d’haver solucionat a compte dels Pressupostos Generals i on, la llum, hi té un pes ínfim. Només podem esperar que s’obrin pas més agents al mercat per intentar crear una competència de preus real i no feta a mida de les grans empreses com fins ara.

Per acabar, vaig buscar a la web de la Comissió Nacional de Energia l’anàlisi que fan ells mateixos sobre l’evolució de la competència als mercats de gas i electricitat, l’últim informe era del període 2008-2010, del 2010 en endavant, l’abisme...

dels socis de Som Energia.

Les empreses d’energies renovables només poden actuar en el sector de la generació i en el de la comercialització, que estan liberalitzats. “Aquí serien els consumidors els que podrien contribuir a un canvi de model, contractant una empresa que no sigui una elèctrica. Si tothom es fes d’una cooperativa, les comercialitzadores grans es quedarien sense clients”, augura Daniel Pérez.

Un dels exemples de cooperatives d’energia renovable és Som Energia, que fa de comercialitzadora i productora. Tenen una planta de biogas a Torregrossa i mitja desena de plantes d’energia fotovoltaica repartides pel territori, que els produeixen energia per als 14.028 contractes de llum que tenen. Tot i així, també han d’anar a buscar energia a altres productores, sempre garantint que tinguin el certificat verd de la Comissió Nacional d’Energia, ja que amb la que produeixen només cobreixen un 4% de la que consumeixen.

“La legislació està canviant continuament i s’estan posant moltes traves al foment de les renovables i per això no hem pogut seguir evolucionant en el camp de la producció”, raona Farrés, que explica que ara tenen aturats els projectes de construcció de noves plantes. De totes maneres, un dels principals objectius de la cooperativa és fer pedagogia per un canvi de model energètic, per acabar amb el poder de les empreses que controlen el sector. “El que voldria la cooperati-

va seria descentralitzar la producció. El model actual està basat en grans produccions i el transport de grans centrals que fan arribar l’energia per alta tensió. Es creu que és molt millor descentralitzar això en petites productores”.

I què aporta Som Energia, a diferència d’altres companyies? “El fet de poder decidir-ho tot en assemblees pels socis, que sigui energia renovable, que no tinguem ànim de lucre... tot aquestes coses són el fet diferencial, però no el preu. Les regles de joc són les que són i la capacitat d’una comercialitzadora de rebaixar el preu és nul”, reconeix Francesc Farrés.

Els sectors de generació i comercialització d’energia estan liberalitzats i hi poden entrar cooperatives d’energies renovables

L’Ajuntament de Terrassa també segueix uns criteris similars per apostar per les energies renovables en els seus edificis. “Les renovables ara mateix són bastant inviables. La normativa fa molt difícil avançar en aquest objectiu, no hi ha primes i és més car produir energia renovable que energia nuclear i això ja és una aberració. A més, hi ha un munt de través administratives. Però el tema de les renovables sempre ha sigut una aposta mediambiental i així ha de continuar sent”, explica Eva Herrero, regidora de Medi Ambient.

ANGELETA
Pare Llaurador, 35-37 Tel. 93 788 00 98

Sempre al seu servei des de 1943

Confecció per DONA i HOME

QUALITAT · MODA · PREU

Tenim talles molt grans